

Modül (öneri) No	187
Öğrenme Alanı (Temel konu)	Hadisler
Modül (Alt konu)	Sahih Hadisler
Amaçlar	Hadisi tanımlar Sahih hadislerin özelliklerini kavrar.
Süre	40'
Seviye	Seviye-3
Yöntem ve Teknik- Etkinlik	Beyin Fırtınası, Soru Cevap, İşbirlikçi Öğrenme
Materyal ve Teknoloji	Risale-i Nur Külliyyatı
İşleniş/Öğrenme-öğretme süreci	Etkinlik-1 Beyin fırtınası tekniği uygulanır. • Soru: “hadisler” bizim için neden çok kıymetlidir? • Derse katılanlar esnek bir süre içerisinde bu konu ile ilgili düşüncelerini ve görüşlerini belirtirler. • Öğrencilerden alınan görüşler tek tek tahtaya yazılır. • Tüm görüşler yazıldıktan sonra öğretmen öğrencilerle bu görüşleri değerlendirir. • Birbirine benzeyen görüşler ve düşünceler birleştirilir. Sıraya konulup gruplandırılır. • Öğrencilerden “hadis” kelimesi ile ilgili akıllarına gelen kavramlar, akıllarına gelen ilk şeyleri söylemeleri istenir. • Daire içine yazılan hadis kelimesinin etrafına bu söylenen kelimeler ve kavramlar yazılır. • Öğrencilerden bu kelime ve kavramlardan yararlanarak “hadisler” kavramının tanımı oluşturulur. • Öğrencilerden bu kelime ve kavramdan oluşturdukları “hadisler” lafzının tanımını yazmaları istenir. Uygulamada dikkat edilecekler; • Fikirler söylendiği sırada eleştirilmemeli, alay edilmemeli, değerlendirme ve yönlendirme yapılmamalıdır. • Ancak görüşlerin toplanması tamamlandıktan sonra değerlendirme yapılmalıdır. • Değerlendirmeyi beraber yapmalı. • Serbest, rahat ve demokratik bir ortam olmalıdır.

	• Her türlü ilginç ve farklı fikirlerin ifade edilmesine izin verilmelidir (üretilen görüş niceliği önemlidir.) • Öğretmen kendi fikirlerini de söyleyerek katılımcıları (öğrencileri) yüreklendirmeli. Etkinlik-2 • Grup 3'e bölünür • Küçük gruplara birer paragraf verilir. • Grubun metni incelemesinin ardından büyük gruba konu tartışılır. Herkes fikrini söyler.
Ölçme ve Değerlendirme	Hadis nedir? Sahih hadislerin özellikleri nelerdir?
İlişkili metinler	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹ Birinci nükteli işaret Şu kâinatın Sahib ve Mutasarrıfı elbette bilerek yapıyor ve hikmetle tasarruf ediyor ve her tarafı görerek tedvir ediyor ve her şey'i bilerek, görerek terbiye ediyor ve herşeyde görünen hikmetleri, gayeleri, faideleri irade ederek tedvir ediyor. Madem yapan bilir; elbette bilen konuşur. Madem konuşacak, elbette zîşuur ve zîfikir ve konuşmasını bilenlerle konuşacak. Madem zîfikirle konuşacak, elbette zîşuurun içinde en cem'iyetli ve şuuru küllî olan insan nev'i ile konuşacaktır. Madem insan nev'i ile konuşacak, elbette insanlar içinde kabil-i hitab ve mükemmel insan olanlarla konuşacak. Madem en mükemmel ve istidadı en yüksek ve ahlâkı ulvî ve nev'-i beşere mukteda olacak olanlarla konuşacaktır; elbette dost ve düşmanın ittifakıyla, en yüksek istidadda ve en âlî ahlâkta ve nev'-i beşerin humsu ona iktida etmiş ve nısf-ı Arz onun hükm-ü manevîsi altına girmiş ve istikbal onun getirdiği nurun ziyasıyla bin üçyüz sene ışıklanmış ve beşerin nuranî kısmı ve ehl-i iman, mütemadiyen günde beş defa onunla tecdid-i biat edip, ona dua-yı rahmet ve saadet edip, ona medih ve muhabbet etmiş olan Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm ile konuşacak ve konuşmuş ve Resul yapacak ve yapmış ve sair nev'-i beşere rehber yapacak ve yapmıştır. (Mektubat, Yeni Asya Neşriyat, Mayıs-2025, s. 110-111) ***

¹ Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

Sebeb-i münakaşa, eğer hadîs ise; hadîsin merâtibini ve vahy-i zımnînin derecatını ve tekellümat-ı Nebeviyenin aksamını bilmek lâzım. Avam içinde müşkilât-ı hadîsiyeyi münakaşa etmek, izhar-ı fazl suretinde avukat gibi kendi sözünü doğru göstermek ve enaniyetini, hakka ve insafa tercih etmek suretinde deliller aramak caiz değildir. Madem şu mes'ele açılmış, medar-ı münakaşa edilmiş, bîçare avam-ı nâsın zihninde sû-i tesir ediyor. Çünkü şu gibi müteşabih hadîsleri aklına sığdıramadığı için; eğer inkâr etse dehşetli bir kapı açar, yani küçücük aklına sığışmayan kat'î hadîsleri dahi inkâra yol açar. Eğer zahir-i hadîsin manasını tutarak öyle kabul edip neşretse, ehl-i dalaletin itirazatına ve "hurafattır" demelerine yol açar. Madem bu müteşabih hadîse, lüzumsuz ve zararlı bir tarzda nazar-ı dikkat celbedilmiş ve bu çeşit hadîsler çok vârid olmuş, elbette şübheleri izale edecek bir hakikatı beyan etmek lâzım gelir. Şu hadîs kat'î olsun veya olmasın, o hakikatı zikretmek gerekir.

(Mektubat, Yeni Asya Neşriyat, Mayıs-2025, s. 408)

4. Nükteli İşaret 3.Esas

Manevî tevatür de iki kısımdır: Biri sükûtîdir. Yani, sükût ile kabul gösterilmiş. Meselâ: Bir cemaat içinde bir adam, o cemaatin nazarı altında bir hâdiseyi haber verse, cemaat onu tekzip etmezse, sükût ile mukabele etse, kabul etmiş gibi olur.

(Mektubat, Yeni Asya Neşriyat, Mayıs-2025, s. 116)

...

"El-Hâfız" tabir ettikleri zâtlar, lâakal yüzbin hadîsi hıfzına almış binler muhakkik muhaddisler, hem elli sene sabah namazını işâ' abdestiyle kılan müttaki muhaddisler ve başta Buharî ve Müslim olarak Kütüb-ü Sitte-i Hadîsiye sahibleri olan ilm-i hadîs dâhîleri, allâmeleri tashih ve kabul ettikleri haber-i vâhid, tevatür kat'îyyetinden geri kalmaz. Evet fenn-i hadîsin muhakkikleri, nakkadları o derece hadîs ile hususiyet peyda etmişler ki, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm'ın tarz-ı ifadesine ve üslûb-u âlîsine ve suret-i ifadesine ünsiyet edip meleke kesbetmişler ki; yüz hadîs içinde bir mevzuu görse, "Mevzudur" der. "Bu, hadîs olmaz ve Peygamber'in sözü değildir" der, reddeder. Sarraf gibi hadîsin cevherini tanır, başka sözü ona iltibas edemez.

(Mektubat, Yeni Asya Neşriyat, Mayıs-2025, s. 116)

Nasıl ki bir vakit huzur-u Nebevîde derince bir gürültü işitildi. Ferman etti ki: "Şu gürültü, yetmiş senedir yuvarlanıp şimdi cehennemin dibine düşmüş bir taşın gürültüsüdür." Bir saat sonra cevap geldi ki: "Yetmiş yaşına giren meşhur bir münafık ölüp cehenneme gitti."² Zat-ı Ahmediye aleyhissalâtu vesselâmin belîğ bir temsil ile beyan ettiği hâdisenin tevilini gösterdi.
(Mektubat, Yeni Asya Neşriyat, Mayıs-2025, s. 114)

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ³
وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ⁴

² Müslim, 4:3184, hadis no: 2844, 4:2145, hadis no: 2782; Müsned, 2:271, 3:341, 360

³ Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın (Bakara Suresi: 32.)

⁴ Duaları şu sözlerle sona erer: "Ezelden ebede kadar her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" (Yunus Suresi: 10.)